

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa o realizácii záverečných skúšok v odbornom učilišti v školskom roku 2008/2009 v SR

Cieľom tematickej inšpekcie bolo zistiť stav realizácie záverečnej skúšky v odbornom učilišti (OU). Inšpekcie sa vykonali v **18** OU pre žiakov s mentálnym postihnutím, čo predstavuje **40,90 %** z celkového počtu OU v SR. Všetky školy boli štátne, **16** s vyučovacím jazykom slovenským, **2** s vyučovacím jazykom slovenským aj maďarským. Súčasťou **4** škôl bol školský internát. Záverečné skúšky (ZS) sa kontrolovali v **20** učebných odboroch, trojročných aj dvojročných. Prihlásených bolo 317 žiakov, ZS sa zúčastnilo **315** (1 žiak sa nezúčastnil bez udania dôvodu, 1 žiačka zo zdravotných dôvodov).

Príprava školy na záverečnú skúšku

Predsedov skúšobných komisií (SK) záverečných skúšok vymenoval krajský školský úrad v stanovenom termíne. Riaditelia škôl menovali **stálych a ďalších členov SK**, termín vymenovania dodržali. V 1 kraji v 2 školách sa zistilo kumulovanie funkcií stálych a ďalších členov SK alebo ďalších členov komisie navzájom (podpredsedníčka SK bola súčasne triednou učiteľkou v 1 učebnom odbore, učitelia odborných predmetov boli zároveň triednymi učiteľmi v 3 učebných odboroch). V 1 OU sa v júni 2009 so zmenou vedúceho zamestnanca školy zmenil aj podpredseda skúšobnej komisie. Ani v jednej zo škôl nebol do komisie prizvaný **odborník z praxe**.

Témy na písomnú a ústnu časť ZS pre jednotlivé odbory vypracovali učitelia odborných predmetov v spolupráci s majstrami odbornej výchovy, témy na praktickú časť vypracovali majstri odbornej výchovy spolu s učiteľmi odborných predmetov. Pri jednotlivých úlohách boli kritériá hodnotenia. V 1 OU počet tém na písomnú časť ZS prekročil stanovený rozsah. Témy praktickej časti obsahovali charakteristické činnosti, na výkon ktorých sa žiaci pripravovali. Témy na jednotlivé časti s uvedením učebných pomôcok, ktoré mohli žiaci používať, **schválili** na návrh predmetovej komisie riaditelia škôl.

Záverečné skúšky sa konali v riadnom **skúšobnom období**. Ich priebeh sa riadil **harmonogramom** schváleným riaditeľmi škôl. Skúška obsahovala písomnú, praktickú a ústnu časť, jednotlivé časti sa realizovali v stanovenom **poradí** – praktická časť sa vykonala po písomnej a pred ústnou časťou skúšky.

Priebeh a organizácia záverečnej skúšky

Záverečnou skúškou sa overovali vedomosti a zručnosti žiakov v rozsahu predpísaného učiva a pripravenosť používať nadobudnuté spôsobilosti pri výkone odborných činností, na ktoré sa žiaci pripravovali. **Trvanie jednotlivých častí a organizácia ZS** boli v súlade s príslušným právnym predpisom. Čas určený na praktickú časť ZS zodpovedal náročnosti jednotlivých učebných odborov, pohyboval sa v rozpätí 2 – 14 hodín. Povolovaný denný počet vyskúšaných žiakov žiadna komisia neprekročila. Čas trvania skúšok nebolo potrebné predĺžiť. Pri ústnej časti ZS v 1 OU žiakovi s viacnásobným postihnutím zohľadnili sluchové postihnutie, žiak vypracoval tému písomne, jej obsah neskôr názorne demonštroval. Písomná časť ZS sa uskutočnila v triedach a odborných učebniach pripravených na skúšku, praktická časť na určených pracoviskách skupinovú aj individuálnou formou. Potrebný materiál, pracovné náradie a pomôcky mali žiaci vopred pripravené. Počas skúšok prevládala pozitívna pracovná atmosféra, pri praktickej časti boli vytvorené podmienky na zaistenie hygieny, bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov. V 1 škole sa praktická časť ZS uskutočnila v kuchyni školskej jedálne a prezentácia v hlučnom prostredí školskej jedálne počas jej plnej prevádzky.

Negatívne to vplývalo na chod ZS. V tom istom OU sa priebeh skúšky narušil neskorým príchodom 1 žiačky (nie jej zavinením).

Činnosť skúšobnej komisie bola v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Predsedovia aktívne sledovali a riadili prácu členov komisií, kontrolovali pripravenosť skúšok, dodržiavanie harmonogramu, vyjadrovali sa ku klasifikácii žiakov. Počas ich neprítomnosti boli poverení riadením ZS podpredsedovia. Spolu s ďalšími členmi SK pristupovali k stanoveným úlohám zodpovedne. Niektorí členovia komisií sa menili (triedni učitelia, skúšajúci a majstri odbornej výchovy). Po ukončení skúšok zvolali predsedovia záverečnú poradu SK, na ktorej zhodnotili priebeh a celkovú úroveň ZS. K prerušeniu ZS z dôvodu nevhodného správania sa žiakov neprišlo.

Pri **hodnotení a klasifikácii** postupovali školy podľa kritérií vypracovaných a schválených predmetovými komisiami, následne riaditeľmi škôl. Hodnotenie bolo regulárne a objektívne. Klasifikáciu žiakov schvaľovali na návrh skúšajúcich učiteľov alebo majstrov odbornej výchovy SK hlasovaním. Celkové hodnotenie ZS vychádzalo z klasifikácie písomnej, praktickej a ústnej časti. Predsedovia komisií ho oznámili žiakom v deň, v ktorom táto skúšku ukončili. V niektorých školách pripravili slávnostné odovzdávanie vysvedčení a výučných listov absolventom OU (napr. v dome kultúry).

Žiadny žiak nekonal ZS **podľa doterajších predpisov** ako opravnú skúšku alebo skúšku v náhradnom termíne.

Záver

Realizácia záverečných skúšok v odborných učilištiach bola dobre zabezpečená po organizačnej aj materiálno-technickej stránke. Podmienky a termíny na vymenovanie predsedov, podpredsedov, stálych a ďalších členov skúšobných komisií sa väčšinou splnili. Témy na písomnú, praktickú a ústnu časť ZS sa vopred pripravili a schválili. Termín konania záverečných skúšok v riadnom skúšobnom období, poradie a trvanie jednotlivých častí skúšky, počet skúšaných žiakov, čas potrebný na ich prípravu a odpoveď sa dodržali. Hodnotenie a klasifikácia odpovedí žiakov boli objektívne, predsedovia skúšobných komisií si plnili predpísané povinnosti. Pokojná pracovná atmosféra podnietila žiakov k zaniatenému prezentovaniu osvojených teoretických vedomostí, praktických návykov a zručností. Ojedinele vedenie školy nevenovalo dostatočnú pozornosť zloženiu skúšobnej komisie a kumulovalo funkcie podpredsedu a členov, prekročilo počet skúšobných tém, alebo nezabezpečilo psychohygienu praktickej časti skúšky v školskej jedálni.

Odporúčania a podnety

Riaditeľom odborných učilíšť

- Zostaviť skúšobnú komisiu na záverečné skúšky v súlade so zákonom tak, aby sa funkcie jednotlivých členov nekumulovali.
- Vypracovať témy na záverečné skúšky tak, aby bol ich počet v súlade s vyhláškou.
- Vytvoriť vhodné podmienky pre praktickú časť záverečných skúšok.